

Reactie Stichting Natuur & Milieu op de Internetconsultatie: **Wijziging Besluit Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (actualisering beoordelingsmethoden, uitbreiding adviestaak van het Ctgb en enkele technische wijzigingen).**

Link: [Internet Consultatie](#)

Regeling: [Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden](#)

Deadline consultatie: 4 November

Reactie Natuur & Milieu

Algemene reactie

Natuur & Milieu staat negatief tegenover het tijdelijk toestaan van gewasbeschermingsmiddelen en biociden die in beginsel verboden zijn of (nog) niet zijn goedgekeurd. Daarbij vindt Natuur & Milieu dat deze actualisatie voorbijgaat aan de afweging of het verlenen van een tijdelijke toelating wel proportioneel is. Het tijdelijk toestaan van middelen waarvan bewezen is dat ze schadelijk zijn, of waarvoor (nog) bewezen moet worden dat ze niet schadelijk zijn, brengt grote risico's met zich mee. De actualisering van het besluit is daarmee in strijd met het voorzorgsbeginsel dat volgens Verordening (EG) nr. 1107/2009 (artikel 13, lid 2) als uitgangspunt gehanteerd dient te worden. Ook is de actualisatie van het besluit niet in lijn met het doel van de EU Richtlijn gewasbeschermingsmiddelen, namelijk: *"...een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mens en dier en van het milieu"* (artikel 1; 3e lid; Verordening (EG) nr. 1107/2009). Natuur & Milieu raadt het ministerie dan ook ten zeerste af om tijdelijke toelating van biociden en gewasbeschermingsmiddelen wettelijk toe te staan. Natuur & Milieu waarschuwt dat het formaliseren van tijdelijke toelating in feite neerkomt op het normaliseren van het gebruik van schadelijke middelen in de praktijk. Ook is het een motivatie om het grijze gebied tussen toegelaten en niet-toegelaten middelen in stand te houden.

Ter onderbouwing van het beschreven risico maakt Natuur & Milieu de parallel met de Inspectieresultaten vrijstellingen kersenteelt 2024. De NVWA concludeert dat 23 van de 30 kersentelers in overtreding waren voor de vrijstelling voor de gewasbeschermingsmiddelen Exirel en Tracer. Een vrijstelling of tijdelijke toelating van een niet-toegelaten middel brengt dus nog ernstiger gevolgen met zich mee, doordat het overgrote deel van de gebruikers het niet juist toepassen. Dit onderbouwt ons standpunt dat tijdelijke toelating van biociden alleen maar extra risico's voor mens en milieu zal opleveren.

Natuur & Milieu pleit ervoor dat in plaats van tijdelijke toelating, de nadruk wordt gelegd op het vinden van legale en milieuvriendelijke alternatieven en minimaliseren van overtredingen.

Artikel specifieke reacties N&M

Artikel 2 – Andere taken van het college

Naast de formele rol voor het Ctgb, pleit Natuur & Milieu ervoor om ook de adviserende rol van de NVWA te formaliseren in de toelatingsprocedure. Het NVWA heeft een cruciale adviserende rol als het gaat over de uitvoerbaarheid, naleefbaarheid en handhaafbaarheid van de (tijdelijke) toelating. Natuur & Milieu benadrukt de urgentie voor het ophalen en ter harte nemen van het advies van de NVWA. In het verleden zijn de adviezen van de NVWA te vaak genegeerd.

Artikel 8 – Toelating niet-professioneel gebruik

Natuur & Milieu pleit voor een geheel verbod voor niet-professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Artikel 8a - Beoordelingsmethoden

Natuur & Milieu stelt als strikte eisen dat in het voorstel voor een (tijdelijke) toelating moet worden aangetoond dat legale of minder schadelijke alternatieven zijn uitgesloten. Ook dient in de toelating per middel duidelijk vermeld te worden dat deze maximaal eenmalig wordt verleend. Dit is om te voorkomen dat de toelating herhaaldelijk wordt verleend. Het kan niet de bedoeling zijn dat deze regeling een geitenpaadje biedt door een middel jarenlang toe te staan.

Artikel 8e - Beoordeling risico grondwater

De opgenomen berekening onder 8e voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden is in strijd met artikel 12 van de Sustainable Use Directive (Nr. 2009/128/EG). Daarin staat namelijk de verplichting voor Nederland dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden geminimaliseerd of verboden dient te worden. Ieder risico van uitspoeling van bestrijdingsmiddelen naar het grondwater moet worden voorkomen. Daarom is een stop op het gebruik van chemisch-synthetische middelen de enige juiste en juridisch noodzakelijke maatregel.

Natuur & Milieu pleit ervoor om in deze actualisatie de resultaten van (Van den Berg et al; 2017) mee te nemen. In hun onderzoek concluderen ze dat uitspoeling naar grondwater zich anders gedraagt voor akkerland als voor grasland (zie hoofdstuk 4). De uitspoeling naar het grondwater in akkerland wordt nu mogelijk onderschat en dat is kwalijk. Natuur & Milieu pleit ervoor om verschillende berekeningen voor uitspoeling naar grondwater op te nemen in GeoPEARL.

De Risicobeoordeling richting grondwater is expliciet voor gewasbeschermingsmiddelen. Mogelijk werkt dit anders voor biociden. De

risicobeoordeling voor biociden wordt in het besluit echter niet genoemd. Natuur & Milieu vindt dat hierover duidelijkheid moet worden gegeven.

Artikel 8g - Beoordeling risico drinkwater

De Risicobeoordeling richting drinkwater is expliciet voor gewasbeschermingsmiddelen. Mogelijk werkt dit anders voor biociden. De risicobeoordeling voor biociden wordt in het besluit echter niet genoemd. Natuur & Milieu vindt dat hierover duidelijkheid moet worden gegeven.

Artikel 8h - beoordeling risico's voor waterorganismen in oppervlaktewater

Natuur & Milieu is positief over zowel de actualisering van het GeoPEARL model als het toevoegen van de nieuwe beoordelingsmethode DRAINBOW voor het beoordelen van uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater.

Natuur & Milieu is positief dat naast drift/verwaaiing en gedrag in water in de nieuwe beoordeling ook drainage en atmosferische depositie worden meegenomen.

De Risicobeoordeling richting waterorganismen in oppervlaktewater is expliciet voor gewasbeschermingsmiddelen. Mogelijk werkt dit anders voor biociden. De risicobeoordeling voor biociden wordt in het besluit echter niet genoemd.

Artikel 25 – Administratie biociden

Natuur & Milieu is positief over de tekstuele verduidelijking.

Natuur & Milieu pleit ervoor om de registratie van biociden voor professionele gebruikers te centraliseren en digitaliseren door middel van elektronische registers. Vergelijkbaar en in lijn met de situatie voor gewasbeschermingsmiddelen, gespecificeerd in artikel 2 van [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2023/564](#).

In zowel het huidige besluit als ook de voorgestelde wijzigingen is de digitale vorm van registratie niet gespecificeerd. Artikel 25, eerste lid, luidt namelijk als volgt: “...houdt een administratie bij.” Dit laat de optie voor individuele digitale registratie open. Dit maakt het inzichtelijk krijgen van de gebruikte gewasbeschermingsmiddelen en biociden praktisch onmogelijk. Een enquête over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door professionals door het CBS zorgt alleen voor extra werk en een minder goed beeld van het gebruik dan een centrale registratie. In september van dit jaar is een motie aangenomen (27858, nr. 722) om een centraal digitaal register van professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op te zetten. Deze motie in combinatie met de genoemde Europese Uitvoeringsverordening en besparing van enquêtekosten van het CBS, leiden wat Natuur & Milieu betreft tot het onverwijld wijzigen van de tekst in voorliggend Besluit om een centraal digitaal register op te zetten waarin professionele gebruikers het gebruik van biociden en gewasbeschermingsmiddelen

bijhouden. Dit is essentieel voor toezicht, handhaving en gefundeerde beleidsontwikkeling.